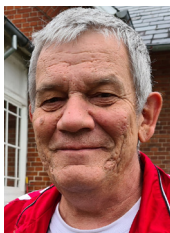

Rejse gennem udsigter og uventet skønhed

Vores far-søn-rejse gennem Montenegro blev en blanding af uventede møder og smukke landskaber. Fra en dramatisk færdselsulykke til historiske steder blev hver dag en ny opdagelse og en påmindelse om, at de bedste rejseminder ofte skabes i de små, uplanlagte øjeblikke. Her kommer fjerde og sidste del af oplevelserne fra vores road-trip på Balkan.

TEKST OG FOTO:
HENRIK KØHLER
redaktion@midtjyllandsavis.dk

På vores far-søn-rejse til Balkan er vi i gang med at udforske Montenegros hovedstad Podgorica og omegn, da vi kommer forbi en frygteligt færdselsulykke. En stor sort Audi holder oppe på en lille forhøjning fem meter fra vejen med smadret front og alle airbags udløst. I modsatte vejside holder en lille bil endnu med kvæstede mennesker indeni. Det er lige sket. 12-15 biler er allerede parkeret, og flere nysgerrige er på vej hen for at glo på ulykken. Vi skynder os forbi for ikke at have det scenarie sidende på nethinden.

Medun forhistoriske by byder på en helt fantastisk udsigt over det omkringliggende landskab. Borgen på toppen blev bygget af illyrerne i perioden mellem det fjerde og tredje århundrede f.Kr. Ved p-pladsen ligger et lille museum opført i kampesten med sorte skodder for vinduerne. Vi banker på den tykke trædør uden de store forhåbninger. Efter en rum tid låses der op, og en ældre venlig mand trykker hånd og lukker os ind på det fine museum. Ingen entré. Her er folkedragter, ornamenterede sværd og pistoler – plancher med tekster på montenegrisk.

I en tid, hvor forholdene var meget beskedne, var det forbundet med stor prestige at eje et udsmykket våben. Under billedet af en mand med stålsat blik, fez og et overskæg blot en anelse mindre end en fejekost, kan man læse, at han ærefuldt bar flaget, men blev slået ihjel. Sønnen tog derpå flaget og blev ligeledes slået ihjel, men så tog broderen flaget og blev ikke slået ihjel.

Mænd på den tid blev opdraget til at være krigere og helte efter det spartanske kodeks. Her passer manden på billedet perfekt ind.

Landskabet er bjergrigt, og vegetationen består mest af lave træer og krat.

Det mest frodige er en yderst sjælden lille vinmark og en flok får. De smalle snoede veje giver kun plads til én bil, og vi møder ikke noget, der minder om en landsby eller en butik.

Et sted står der skrevet Skola (skole) med store typer hen over asfalten, men bortset fra skolen er det ikke til at spotte et eneste hus nogen steder. Det giver god mening, at dette land kun huser 620.000 indbyggere.

Sidste stop på roadtrippet er en pænt lang køretur til Kotor ved Adriaterhavskysten. Ved en købmand køber vi en mursten af en 2,6 kg stenhård rund bosnisk »Livanjski sir«-ost til 320 kr. Etiketten i guld og sort fortæller om »taste-awards«, og at den er originalni. Sikke en rigdom at besidde.

Undervejs kommer vi til Cetinje, der i turistomtale betegnes som Montenegros »kulturelle hovedstad« og mest seværdige by. (Podgorica, derimod, prales der ikke meget med) Byen var hovedstad i det montenegrisk kongerige fra 1500-tallet til 1918. Den huser stadig præsidentens residens, nationalbiblioteket og andre vigtige kulturelle institutioner.

Nydelige gamle bygninger

Vi parkerer Skodaen og besøger »Museum of Fine Arts« samt et historisk museum. Det er fint nok. Midt i det hele ankommer to sorte Mercedes med tonede ruder, og en lille flok politifolk i to små blå/hvide »Policija«-biler. De har travlt med at bane vej og se betydningsfulde ud. Måske er det præsidenten ham selv – måske hans elskerinde. Hvem ved?

Her er en gågade med nydelige gamle bygninger, pæne butikker og souvenirs. Det er åbenbart også her, de udenlandske turister opholder sig. Mest af alt er Cetinje nok en hyggelig gammel museumsby, der næsten på alle punkter adskiller sig fra den administrative hovedstad Podgorica.

Mindst 15 km fra havet begynder nedkørslen på en ualmindelig snoet

serpentinervej. En del af turen placerer vi os bag en bus, der således baner vejen. Modkørende må ofte bakke langt for at bussen (og vi) kan komme forbi. Udsigten over øhavet er næsten overjordisk smuk.

Udsigten er en klippevæg

Klokken 14 tjekker vi ind. »Bjergudsigten« ifølge hjemmesiden er ind i en lodret klippevæg. Hyggeligheden under træerne er efterladt med stole med genemblødt hynder, en beskidt grill og nogle grønne Carlsberg-parasoller på jorden, der delvist er dækket af nedfaldsblade, men hvad betyder det for humøret, når man på telefonen kan følge SIF, der slår FCK med 3-1?

Kotor er hyggelig, charmerende og kendetegnet ved smalle gyder og små torve med udendørsservering. Der er katte overalt, der fodres af lokale og turister. Det er åbenbart en form for varemærke for byen. Det kan diskuteres, hvor charmerende det er. Modsat Podgorica, hvor man havde følelsen af at være de eneste turister i byen, så virker det som om, rejsende fra hele verden er repræsenteret her på et meget lille område.

Den lille havn domineres af et stort grimt skrummel af et krydstogtskib, men her er også mange store private

millionærskuder. Adgangen til de lange bådebroer kan aflåses ved nogle metal-låger.

Dagen derpå er vores sidste dag med Skodaen. Udsigten fra serpentinervejen væk fra byen er lige så betagende som turen hertil. Et sted holder vi ind for at besigtige en klippehule med tyve-tredive meter til loftet. Vi bliver nu ikke for længe, for de mange løse sten på gulvet indikerer, at loftet ikke er alt for stabilt.

En lille, ensomt beliggende kirke

Et andet sted er den smalle vej spærret af en politibil. Det viser sig, at vejen løber forbi en mine, hvor der dagligt sprænges. Snart er vi tilbage på kursen igen. På vej gennem det øde landskab med kurs mod Hercegovina spotter vi en lille ensomt beliggende kirke med glinsende kobbertag på en bjergtop. Vi holder ind, og sønnen kravler over en afspærring for at komme helt op til kirken. Der er jo ikke et levende menneske i miles omkreds. Der har åbenbart været gang i noget renovering via sponsorstøtte for år tilbage, men man er kun blevet delvist færdige. Telefonen oversætter, hvad der står på et lille skilt. Det er formentlig ikke det eneste projekt, der kun er nået halvt i mål i dette land.

Vores biludlejer Robert er pt. i Kroatien, så i Mostar afleverer vi bilen og

nøglerne til en tjener på en restaurant. Det går også glat med at købe togbilletter denne gang. På perronen er vi vel omkring et hundrede og halvtreds mennesker, der står og venter, heraf en gruppe på tredive lokale kvinder i deres bedste alder. Ingen faste pladser, så vi mænger os ind og får to vinduespladser over for hinanden.

Kvindelig fællessang

Efter halvanden times kørsel kører toget langsommere og langsommere og holder til sidst helt stille. Ingen info om situationen, men lidt efter begynder noget højt folkemusik at skratte ud af de små højttalere i loftet. Efter yderligere en halv time begynder damegruppen at synge fællessange i nabovognen og går herefter ud på banelegemet for at ryge.

Vi falder hurtigt i snak med vores sidemænd, der er italienere fra området ved Como-søen. Konen udstråler noget 68'er hippie-look, og manden, der er maler og skulptør, ligner lidt komponisten Giuseppe Verdi på en god dag. Deres søn på 26 sidder skråt bagved. Han bor sikkert hjemme endnu, tænker jeg fordomsfuldt. Vi ser videoer på telefonen med en datter, der spiller harpe i et symfoniorkester og et barnebarn på ti, der spiller violin. Vi giver igen med videoer med musikalske børn, der

Et af Kotors hyggelige torve ved aftenstid. Man bliver aldrig træt af at spise udendørs i skjorteærmer i oktober, men her er rigeligt med udenlandske turister.

spiller. Som forældre og bedsteforældre er vi jo alle medlemmer af den samme universelle klub.

Fem kvarter senere kører toget pludselig igen, for så at gå i stå blot fire km fra målet. Denne gang går lyset også ud. To-tre minutter senere tændes det igen fulgt af passagerernes klapsalver. Så kører vi sandelig påny. Det er noget af et scenarie, men også lidt herligt som snakken går, fordi vi alle er i samme båd. Min søn og jeg tager en snak om at få det bedste ud af en situation, som man alligevel ikke kan påvirke. Det er ikke så ligetil, når man er født i Danmark.

Således når vi trods alt frem til Sarajevo, hvor vi startede for godt halvanden uge siden. Vi vælger at gå de 3,5 km. med rullekufferterne til vores værelse. I morgen søndag flyver vi nordpå til Hamborg. Det har været 13 dage med mange eventyrlige oplevelser. Landene på Balkan har virkelig noget at byde på. Det bedste er dog de mange gode og fortrolige far-søn snakke. Stor tak til min søn for at være den bedste rejsepartner, man kan få.

Udsigt fra Borgen ved Medun forhistoriske by en snes kilometer nord for hovedstaden. Borgen blev bygget af Illyrerne i perioden mellem det 4. og 3. århundrede f.Kr.

På vej væk fra Kotor er udsigten uforlignelig. Der er gået lidt sport i at køre på de smalle, snoede veje, der bringer os op på det høje plateau bag ved byen.

Fra den oplevelsesrige togrejse Mostar - Sarajevo. I midten leder vores italienske bekendte efter musikvideoer hvor hans børnebørn optræder. Tv. hans søn, th. min søn Marius.

Vores road-trip i Bosnien og Montenegro bragte os til byerne Sarajevo, Mostar, Kotor og Podgorica.

